בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום ב', י"ג במנחם אב תשס"ו (07 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בימים אלה, **<u>י"ב – י"ד באב</u>** בשנת תרע"ח [1918], **במועצת ארגון התימנים** שהתכנסה ביפו, **התקבלו החלטות בנוגע ליישוב התימנים**, לחינוך ולמשפט. כן נבחר נציג כללי של העדה שיפיע בפני המשרד הארץ-ישראלי. וועדי השכונות בראשון לציון, רחובות ופתח תקוה נקבעו כוועד הכללי של ציבור התימנים במושבות. [כרונולוגיה לתולדות היישוב בא"י]

<u>הרקע:</u>

היחסים בין יוצאי התפוצות השונות בקרב בני היישוב הישן היו שונים מכל תופעה תרבותית-חברתית המוכרת לנו מאז תחילתו של היישוב החדש. מלכתחילה, לא היו אנשי היישוב הישן הדורים ברעיונות מן הטיפוס הלאומי-מודרני, ולא גרסו "מיזוג גלויות", לא לטווח הקרוב ולא לטווח הרחוק. במובן זה, היתה תפיסת-העולם ביישוב קרובה לזו של הקהילה היהודית בימי הביניים, שלעתים קרובות נתקיימו בה "קהלים" שונים זה לצד זה, מתוך שיתוף פעולה מוגבל. גם מיזוגן של קבוצות שונות בקרב הקהילות הספרדיות לא נבע מתפיסת-עולם מודרנית, אלא דמה להתמזגותן של קבוצות שונות בקרב יהודי אגן הים התיכון בשלהי ימי הביניים.

בסוף המאה ה-18, היו כמה עובדות יסוד אשר קבעו את התפתחות היחסים בין הקבוצות השונות ביישוב היהודי:

- **ההגמוניה** של יוצאי הקהילות הספרדיות מערי תורכיה ויוון, שהתבססה לפני שהחלו העליות הגדולות של יהודי מזרח אירופה ומרכזה;
- **אי-רצונם** של העולים החדשים להיטמע בקהילות הספרדיות ואף אי-<u>יכולתם</u> להיטמע בהן עקב הריבוי במספרם ובשל אופיה האוליגארכי של שכבת העילית הספרדית;
- **החלשתה המתמדת** של מרות הקהילות הספרדיות ועליית מוקדי כח אחרים שאיפשרו ניתוק מן הזיקה להנהגה הספרדית;
- **ההבדלים הגדולים במנהגים**, בלשון ובחיי החברה והכלכלה, והקשר המתמשך עם קהילות האם בגולה.

[ההוסטוריה של ארץ-ישראל]

****

אם בכך למדים אנו על הפילוג בין עדת האשכנזים לקהילה הספרדית המבוססת והוותיקה בארץ, גם יהודי תימן מצאו סיבות להיבדל מהחברה הישראלית המתפתחת – דבר שהביא לידי ההחלטה הנ"ל להקים וועד שידאג לאינטרסים הספציפיים של עדת התימנים. אך בניגוד לעדות הספרדים והאשכנזים, היו היהודים מתימן נבדלים בינם לבין עצמם...

=**יהודי תימן** בארץ גלותם, בשל פיזורם הרב ביותר מ-1200 יישובים ועל שום אופיו של השלטון המוסלמי בתימן, לא היו מאורגנים בארגון ארצי כולל. קהילתם היתה מפוצלת לקהילות-משנה רבות, שנבדלו זו מזו במנהגים, בלבוש, בלהג הדיבור ואף בחיי היום-יום. **המפגש האינטנסיבי הראשון ביניהן החל במחנות העלייה בעדן,** והתופעה העצימה ביתר-שאת עם בוא עולי תימן ארצה. מעת שהתיישבו יחד ביישוב אחד, היו המפגשים בין יוצאי המחוזות השונים טעונים במתח חברתי גבוה, על רקע השונות ולאור הפלגנות החמולתית, הטבועה באורחות חייהם. ... =

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננֶה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל